

[Vagn Bro.]

at saaledes er Situationen —, at det havde været rimeligere, om vi havde foretaget en Begrænsning og saa bagefter sagt: Til Trods for denne Begrænsning har vi for lidt i det Universitet, vi nu har, og den Undervisning, der gives dér, derfor maa vi foretage en Udvidelse. Men jeg maa dertil sige: Er det egentlig en folkelig og demokratisk Udvikling, man her tillader, dette at lade et Overtal, en Mængde middelmaadige Begavelse, nyde Gønst uden Hensyn til Økonomien ved de højere Læreanstalter her i Landet. I Stedet for burde man forme Betingelserne i Overensstemmelse med, hvad Tiden kræver, paa en saadan Maade, at det blev den virkelig dygtige uden Hensyn til Økonomien, der blev i Stand til at naa frem dertil, hvor han skal naa frem. I Øjeblikket er det saadan, at en Mængde Mennesker fra økonomisk velstillede Hjem uden virkelig Udgift for dem er i Stand til at medføre den Overbelastning, som vi altsaa i Dag bl. a. er ved at tage Stilling til. Uden at komme udførligt ind paa dette, maa jeg sige, at det forekommer mig uheldigt, at man ved Undervisningen i Aarhus skal opretholde netop det Begyndelsesstudium, som er blevet meget stærkt kritiseret fra Københavns Universitets Side og mangfoldige andre Sider, nemlig den bestaaende filosofiske Begyndelsesundervisning. Jeg finder, at dette netop viser det, som er min Opfattelse om denne Sag, at her er slet ikke Tale om at bygge en selvstændig, en særpræget Læreanstalt, men udelukkende at bygge en Nr. 2 eller Nr. 3 Læreanstalt, hvor meget den nu vil kunne naa op til i Klasse, som en Aflastningsbygning til Københavns Universitet. Jeg ved meget vel, at man under de parlamentariske Forhold maa arbejde meget langsomt, og jeg er heller ikke i Tvivl om, at det at gribe den Side af Sagen an, hvor Ondet findes, vilde tage Tid. Men jeg maa holde for, at vi her i Rigsdagen ved en Afgørelse som den, det tenderer imod, i Virkeligheden gaar uden om det, som er det vanskelige Punkt, og lokker de mange unge Mennesker ind paa den studerende Vej ved nu at skabe Mulighed for et Universitet til.

Vi finder derfor, at de to Ting: de økonomiske Forhold i Øjeblikket og selve Grundlaget burde have foranlediget, at vi havde holdt os tilbage overfor det foreliggende Lovforslag. Vi vil endvidere fastslaa, at hvis Tiderne havde været bedre, kunde vi meget vel tænke os at gaa med til at faa et nyt særpræget Universitet, det modsatte af det, der er Tale om her, et Anneks i Aarhus. Vi finder ikke, der er

Rimelighed i at gaa denne Vej. Det vil i det lange Løb blive umuligt med et saadant Universitet, og vi ser ogsaa i Nabolandene, at det er kun i Kraft af de forskellige Universiteters særlige Stilling, deres særlige Undervisningsform, det Speciale, de særlig lægger Vægt paa, at disse Universiteter naar op til en anselig Stilling. Her vil det blive et Universitet i Skyggen af Københavns Universitet, det højt ansete Universitet. Man kan bygge et Anneks i Vester Voldgade til Missionshotellet, naar der er tilstrækkelig mange Mennesker, der ønsker at have et Værelse i dette bestemte Hotel, men man kan efter min Mening ikke, i hvert Fald ad rigtige Veje, gaa til at bygge et Anneks til en stor traditionsunderbygget Anstalt under saa smaa Forhold, som der her vil blive Tale om. Det, som skulde bringe et saadant jydsk Universitet frem, skulde være et andet Indhold, en særlig Stilling og et særligt Formaal.

Dette er de to Hovedbetragtninger, som medfører, at vi maa gaa imod det foreliggende Lovforslag. Jeg vil gøre den Tilføjelse, at selv om det ikke skulde kunne lykkes at faa Sagen udskudt, vil jeg i hvert Fald haabe, saaledes som de erhvervsmæssige Forhold er her i Landet i Øjeblikket, at man kunde enes om, at selv om man slog fast, at Aarhus skulde være Universitetets Sæde, skulde Udgifterne for Staten ikke kunne begynde at løbe, før der var blevet en Bedring i de økonomiske Forhold i Erhvervslivet. Men bortset fra dette vil jeg for min Part vende mig imod, at vi i Mindretallet principielt skulde være Modstandere af en ny Højskole ovre i Jylland. Under den Forudsætning, at Folket kan være med, at det ikke er en Depressionstid, hvor Folk har nok med at klare deres eget og finder, at det er en urimelig Fremgangsmaade af Rigsdagen at gaa til nye Statsudgifter, har vi fra Mindretallets Side intet imod, at vi faar bygget en ny Højskole, og at den skal ligge i Jylland.

Naar den ærede Ordfører taler om Centralisationen, og at vi skulde være Tilhængere af den, maa jeg for min Part afgjort benægte dette. Jeg for min Part vil endog meget gerne sige, og jeg tror, at jeg ogsaa kan gøre det paa min ærede Kollegas Vegne, at vi for alle nye Foretagenders Vedkommende, som ikke er af den Beskaffenhed, at Ting, der findes her i København er et nødvendigt Grundlag for deres Virke — det er jo givet, at de Steder, hvor Samlingerne er, de Steder, hvor der findes specielle Forudsætninger, maa der komme mere end andre Steder — for alle saadanne nye